Lietas Nr. C27126812
Lietas arhīva Nr. CA-2238-13/22

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2013.gada 16.oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

šādā sastāvā : priekšsēdētāja I.Bērziņa

tiesneši L.Volberga un L.Gavare

ar tiesas sēdes sekretāri K.Šumeiko

piedaloties apelācijas sūdzības iesniedzējas /pers. E/ pārstāvei zvērinātai advokātei /pers. F/

prasītāja AS „Reverta" pārstāvei /pers. G/

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34 civillietu AS „Reverta" (pirms nosaukumu maiņas AS „Parex banka") prasībā pret /pers. E/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. E/ iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2013.gada 28.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Prasītājs AS „Reverta" (pirms nosaukumu maiņas AS „Parex banka") 2012.gada 2.janvārī iesniedzis Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā prasību pret /pers. E/ par pamatparāda, nolīgto procentu un līgumsoda par saistību izpildes nokavējumu piedziņu.

Prasībā norādīts, ka 2005.gada 22.decembrī starp prasītāju AS "Reverta" un atbildētāju /pers. E/ uz atbildētājas pieteikuma pamata tika noslēgts aizdevuma līgums Nr. 115936999, saskaņā ar kuru atbildētājai tika piešķirts aizdevums ar kredītlimitu līdz Ls 500, attiecīgi ar 2006.gadu piešķirts kredītlimits Ls 2000. Norāda, ka atbildētāja bija tiesīga izmantot aizdevuma summu kredītlimita apmērā un veikt aizdevuma summas atmaksu atbilstoši līguma noteikumiem, t.i. aizdevuma summas atmaksas termiņš bija viens gads no kredītlimita piešķiršanas dienas. Ja minētajā termiņā atbildētāja nav pārkāpusi līguma noteikumus, prasītājam ir tiesības pagarināt aizdevuma atmaksas termiņu vēl uz vienu gadu, pēc tam turpinot pagarināt aizdevuma atmaksu uz katru nākamo gadu.

Par aizdevuma summas lietošanu atbildētāja apņēmās maksāt prasītājam procentus un veikt samaksu par bankas transakcijām/pakalpojumiem atbilstoši prasītāja noteiktajam pakalpojumu cenrādim.

Prasītājs norāda, ka ir izpildījis ar līgumu nodibināto saistību, t.i. ir izsniedzis atbildētājai kredītkarti AMERICAN EXPRESS BLUE, kura piesaistīta norēķinu kontam LV84PARX/Nr./ ar kredītlimitu Ls 2000. Savukārt atbildētāja ir izmantojusi aizdevuma summu, bet nav savlaicīgi veikusi aizdevuma summas atmaksu, kā arī samaksu par bankas operācijām/pakalpojumiem.

Norāda, ka uz 2010.gada 31.jūliju kopējā atbildētājas parāda summa sastāda Ls 2392,95, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma summas Ls 1915; neapmaksātiem procentiem Ls 196,92; neatmaksātiem paaugstinātiem procentiem Ls 210,88 un līgumsoda Ls 70,15.

Papildus norāda, ka prasītājs bija iesniedzis Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā pieteikumu par saistību piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā, taču ņemot vērā, ka atbildētāja saistību neatzina, tiesvedība lietā tika izbeigta.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1651., 1716., 1717., 1753., 1756., 1757., 1934., 1943., 1946.pantiem, 1652.panta pirmās daļas 3.punktu un 1720.panta 2.punktu, prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas pamatparādu Ls 1915 , nolīgtos procentus Ls 407,80, līgumsodu par saistību izpildes nokavējumuLs 70,15 un tiesāšanās izdevumus Ls 188,12.

Atbildētāja /pers. E/ iesniegusi tiesā rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka prasību neatzīst.

Atbildētāja nenoliedz, ka 2005.gada 22.decembrī starp viņu un /Nosaukums/tika parakstīts aizdevuma līgums Nr.115936999, taču noliedz, ka prasībā norādīto aizdevumu ir saņēmusi. Proti, izvērtējot uz aizdevuma līguma Nr.11593699 atvērtā konta izrakstu, atbildētāja nekad nav saņēmusi sekojošas summas: 26.03.2008. summa Ls 46,25 apmērā ar pamatojumu pamatsummas parāda atmaksa; 26.03.2008. summa Ls 113,82 apmērā ar pamatojumu pamatsummas parāda atmaksa; 25.05.2008. summa Ls 702,28 apmērā ar pamatojumu procentu parāda atmaksa; 25.05. 2008. summa Ls 717,53 apmērā ar pamatojumu pamatsummas parāda atmaksa; 06.11.2008. summa Ls 12,77 apmērā ar pamatojumu procentu parāda atmaksa; 06.11.2008. summa Ls 521,55 apmērā ar pamatojumu procentu parāda atmaksa; 26.11.2008. summa Ls 717,53 apmērā ar pamatojumu pamatsummas parāda atmaksa; 25.12.2008. summa Ls 18,58 apmērā ar pamatojumu pamatsummas parāda atmaksa un 25.12.2008. summa Ls 707,19 apmērā ar pamatojumu procentu parāda atmaksa.

Atbildētāja norāda, ka kopējā summa, kas norakstīta no viņas bankas konta bez viņas piekrišanas, sastāda Ls 3557,50. Neskatoties uz to, ka augstākminētas summas banka ir norakstījusi bez atbildētājas piekrišanas pamatojoties uz 2005.gada 17.novembra aizdevuma līguma Nr.026-05/86 punkta 6.7. noteikumiem, atbildētāja uzskata, ka bankas rīcība ir nelikumīga sekojošu iemeslu dēļ:

/pers. E/, atverot Amercian Express Blue karti, no AS ,,Parex bankas" ir prasījusi viņai piešķirt kredītā tikai Ls 500, tādēļ nav saprotams kā banka no minēta konta varēja pārskaitīt kredīta dzēšanai summu, kas ir lielāka par norādītajiem Ls 500 latiem;

Aizdevuma līguma Nr.026-05/86 parakstīšanas brīdī līguma teksts netika apspriests un izskaidrots, kā arī atbildētājai nebija iespēju to ietekmēt. Atbildētāja uzskata, ka banka, paredzot šādu līguma noteikumu, ir pārkāpusi Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas, jo bez viņas piekrišanas tika palielināts kredīta procents , proti no aizdevuma līguma 2.1. punktā paredzētās likmes (RIGIROBOR + 2% gadā) uz likmēm, kas norādītas SIA ,,Creditreform LATVIJĀ" iesniegtajos dokumentos un tās sasniedz pat līdz 63 % gadā.

Bez tam tiesā saņemti atbildētājas pārstāves zvērinātas advokātes /pers. F/ rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētāja 2012.gada 20.februārī iesniegusi Patērētāju tiesību aizsardzības centrā iesniegumu saistībā ar AS ,,Reverta" rīcību, vienpusēji palielinot kredītlimitu atbildētājas kredītkartei American Express Blue un to pēc tam debetējot parāda segšanai, kas izriet no hipotekārā kredīta līguma, lūdzot izvērtēt prasītāja īstenotās komercprakses atbilstību patērētāju tiesību aizsardzības reglamentējošo aktu prasībām.

Izvērtējot atbildētājas iesniegumā minētos apstākļus Patērētāju tiesību aizsardzības centrs konstatējis, ka prasītājs ir pieļāvis Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 1.punktā minēto patērētāju tiesību pārkāpumu, kas paredz, ka patērētāju tiesības ir pārkāptas, ja, saņemot pakalpojumu, nav ievērota patērētāju izvēles brīvība un viņa izteiktā griba, jo nav ievērota patērētāja brīvība realizēt savu izvēli un gribu, tādējādi aizskarot ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma aizsargātās patērētāju tiesības. Arī AS ,,Reverta" sniedzot paskaidrojumus par minēto iesniegumu neapstrīd vēstulē pausto Patērētāju tiesību aizsardzības centra viedokli un piekrīt nepiemērot atbildētājai procentu maksājumu par vienpusēji piešķirtā kredīta limita lietošanu Ls 1500 apmērā. Tādejādi Patērētāju tiesību aizsardzības centrs prasītāja rīcību ir atzinis par neatbilstošu un faktiski pats prasītājs ir atteicies no prasījuma daļā par blakus prasījumiem par kredīta limita lietošanu Ls 1500 apmērā. Ņemot vērā minēto, atbildētājas ieskatā prasītājam būtu jāprecizē savs prasījums atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības centram sniegtajiem paskaidrojumiem.

Papildus norāda, ka jau 2007.gada 5.septembrī Patērētāju tiesību aizsardzības centrs pieņēmis lēmumu Nr.58-pt par patērētāju tiesību pārkāpumu lietā ar AS ,,Reverta", uzdodot pienākumu prasītājam pārtraukt pildīt ar patērētājiem noslēgtos līgumus tāda paša satura netaisnīgus līguma noteikumus kā American Express kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumu 4.2.apakšpunkta noteikumi. Neskatoties uz minētā lēmuma pieņemšanu, prasītājs vēl pēc tā pieņemšanas ir iesniedzis prasību tiesā pret /pers. E/, pamatojoties uz līguma noteikumiem, kurus bankai ir uzdots par pienākumu pārtraukt piemērot.

Paskaidrojumos norādīts, ka attiecībā uz prasītāja prasību piedzīt parāda pamatsummu ir pamats norādīt uz sekojošiem apstākļiem:

Prasītājs nebija tiesīgs bez atbildētājas piekrišanas palielināt kartes kredītlimitu, jo puses par to nebija vienojušās. Attiecīgi šis darījums nav spēkā, tādēļ nav pamats prasīt no atbildētājas kredīta atmaksu Ls 1500 apmērā. Atsaucoties uz Civillikuma 1935. un 1940.pantiem, atbildētāja norāda, ka Ls 500 viņai ir piešķirts kā aizdevums, taču pārējā daļa ir atzīstama par dāvinātu, jo atbildētāja nekad nav lūgusi piešķirt viņai papildus aizdevumu Ls 1500 apmērā. No iepriekš minētā izriet, ka atbildētajai nav pienākums atdot prasītājam Ls 1500.

Papildus norāda, ka atbilstoši prasītāja paskaidrojumiem nav strīda, ka minētos naudas līdzekļus atbildētāja nav saņēmusi, bet prasītājs tos bez viņas piekrišanas ir norakstījis pamatojoties uz aizdevuma līguma Nr.026-05/86 punkta 6.7. noteikumiem. Atbildētājas ieskatā prasītājs faktiski uzskata, ka līguma 6.7.punkts piešķir prasītājam tiesības izmantot atbildētājas naudas līdzekļus, kas atrodas American Express Blue norēķinu kartē ar mērķi tos novirzīt no aizdevuma līguma Nr.026-05/86 izrietošo saistību izpildei. Šādas tiesības ir definējamas kā ķīlas tiesības uz minētajiem naudas līdzekļiem atbilstoši Civillikuma 1278.panta noteikumiem. Attiecīgi prasītāja ieskatā ir nodibināta finanšu ķīla, tādēļ konkrētās attiecības ir vērtējamas saskaņā ar no 2005.gada 21.aprīlī Saeimā pieņemtā Finanšu nodrošinājuma likuma normām. Atbilstoši minētā likuma normām par finanšu ķīlu var kalpot finanšu līdzekļi, kurus uz līguma pamata nodrošinājuma devējs ieķīlā nodrošinājuma ņēmējam. Savukārt atbilstoši likuma 4.panta otrās daļas 2.punkta nosacījumiem finanšu nodrošinājuma sniegšanu apliecina ne vien noslēgts līgums, bet papildus ir nepieciešams arī „... kura sniegšanu var apliecināt ar finanšu instrumentu vai finanšu līdzekļu ierakstu (grāmatojumu) kontā, kas atvērts pie finanšu nodrošinājuma ņēmēja vai tā pilnvarnieka, un kura sniegšanas apliecinājums ļauj precīzi identificēt tā sniegšanas laiku, kā arī ir iespējams apliecināt faktu, ka noslēgts finanšu nodrošinājuma līgums, pamatojoties uz kuru sniegts finanšu nodrošinājums." (tā paskaidrojumos).

Atbildētāja norāda, ka naudas summas, kas tika novirzītas hipotekāro kredītu saistību segšanai, netika identificētas kā finanšu nodrošinājumā sniegtie finanšu līdzekļi. Attiecīgi minētās normas nosaka konkrētā darījuma noslēgšanas formu, savukārt tās neievērošanas gadījumā iestājas Civillikuma 1475.pantā paredzētās sekas, kuras paredz, ka darījuma formas neievērošana tajos gadījumos, kad formu prasa likums, vai kad līdzēji darījuši no tās atkarīgu sava darījuma spēku, padara pašu darījumu par spēkā neesošu. Ņemot vērā minēto, atbildētāja uzskata, ka aizdevuma līguma Nr. 026-05/86 noteikumi satur ne vien netaisnīgus līguma

nosacījumus no patērētāju tiesību aizsardzības likumu viedokļa, bet arī nosacījumi, kas nosaka prasītājam tiesības bez atbildētājas piekrišanas rīkoties ar viņas naudas līdzekļiem, ir atzīstami par spēkā neesošiem, tādēļ minēto naudas līdzekļu novirzīšana no aizdevuma līguma Nr.026-05/86 norādīto saistību izpildei ir pretlikumīga.

2012.gada 7.septembrī prasītājs iesniedzis prasības precizējumus, norādot, ka ar 2005.gada 22.decembrī starp pusēm ar līgumu nodibinātā saistība paredz, ka atbildētāja saņem un izmanto bezskaidras naudas norēķiniem kredītkarti AMERICAN EXPRESS BLUE, kura piesaistīta norēķinu kontam LV84PARX0000179700002, izmanto norēķinu kontu LV84PARX0000179700002, izmanto PAREX BANKAS internetbanku un saņem aizdevumu kredītlimita apmērā.

Parakstot līgumu atbildētāja ar savu parakstu ir apliecinājusi, ka ar visiem noteikumiem, kas izklāstīti šīs lapas otrā pusē un cenrādī ir iepazinusies, piekrīt tiem pilnībā un apņemas tos ievērot. Līdz ar to atbildētāja ir apņēmusies ievērot AMERICAN EXPRESS kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumus; norēķina konta atvēršanas noteikumus un internetbankas izmantošanas un apkalpošanas noteikumus.

Līgumā puses ir vienojušās, ka prasītājs piešķir atbildētājai aizdevumu ar kredītlimitu līdz Ls 500, kas nozīmē, ka atbildētāja var kredītlimita apmērā saņemt aizdevumu veicot norēķinus par pirkumiem ar kredītkarti, veikt bezskaidras naudas pārskaitījumus no bankas konta, izņemt skaidru naudu bankomātos vai bankā, kā arī veikt citus darījumus, kuros karti var izmantot kā maksāšanas līdzekli.

Atbilstoši AMERICAN EXPRESS kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumu 4.2.punktam atbildētāja piekrita, ka banka ir tiesīga pēc savas iniciatīvas palielināt klientam piešķirto kredītlimitu, iepriekš par to paziņojot klientam. Ja Klients nav atteicies no bankas piedāvātā kredītlimita, tad tiek uzskatīts, ka klients klusējot ir izteicis savu gribu saņemt bankas piedāvāto kredītlimitu. Līdz ar to 2006.gadā atbildētājai piešķirts kredītlimits Ls 2000, ko apliecina bankas konta izraksts par 2007. un 2008.gadiem. Savukārt atbildētāja ir izmantojusi aizdevuma summu, bet nav veikusi savlaicīgi aizdevuma summas atmaksu, kā arī samaksu par bankas operācijām/pakalpojumiem, līdz ar ko atbildētājas parāds uz 2009.gada 30.jūniju sastāda Ls 2202,98, kas sastāv no pamatparāda Ls 1926,44, neapmaksātiem bankas pakalpojumiem Ls 00,00, neapmaksātiem procentiem Ls 55,31, neatmaksātiem paaugstinātiem procentiem Ls 62,84 un līgumsoda Ls 158,38.

Papildus norāda, ka atbilstoši līguma noteikumiem prasītājs par laika periodu no 2008.gada 16.decembra līdz 2009.gada 30.jūnijam ir aprēķinājis procentus par aizdevuma summas izmantošanu, paaugstinātos procentus par aizdevuma summas izmantošanu, t.i., procenti tiek aprēķināti tajā gadījumā, kad aizņēmējs savlaicīgi neiemaksā aizdevējam minimālās iemaksas summas un līgumsodu par kredītlimita pārtēriņu. Tā kā atbilstoši līguma 4.10.1.punkta noteikumiem katra mēneša beigās aizdevējs aprēķina aizņēmēja neatmaksātās aizdevuma summas par attiecīgo norēķinu ciklu, aprēķina un noraksta no konta procentus par aizdevuma summas izmantošanu, paaugstinātos procentus un līgumsoda procentus, tad prasības pieteikumā nolīgto procentu un līgumsoda prasījums ir par laika posmu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 30.jūnijam. Ņemot vērā, ka prasītājs pēc savas iniciatīvas palielinājis atbildētājai piešķirto kredītlimitu, tad procenti, paaugstinātie procenti un līgumsods ir aprēķināti par pamatu ņemot starp pusēm nolīgto aizdevuma summu Ls 500, kas nozīmē, ka visi procentu un līgumsoda aprēķini veikti no parāda summas, kas nepārsniedz Ls 500.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1591., 1651., 1716., 1717., 1753., 1756., 1757., 1934., 1943., 1946.pantiem, 1652.panta pirmās daļas 3.punktu un 1720.panta 2.punktu prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas pamatparādu Ls 1926,44, nolīgtos procentus Ls 118,17, līgumsodu par saistību izpildes nokavējumu Ls 158,38 un tiesāšanās izdevumus Ls 183,37, kā arī noteikt prasītāja tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus pēc likmes 6% gadā par laiku līdz sprieduma izpildes (izsoles dienai) no piedzītās pamatparāda summas.

Ar Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2013.gada 28.janvāra spriedumu prasība apmierināta pilnā apmērā, no /pers. E/ par labu AS „Reverta" piedzīts parāds, kas sastāv no pamatparāda Ls 1926,44, nolīgtajiem procentiem Ls 118,17, līgumsoda par saistību izpildes kavējumu Ls 158,38 un tiesāšanās izdevumiem Ls 183,37, t.i. kopā Ls 2386,36.

Noteiktas AS „Reverta" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas 6% gadā no nesamaksātās pamatparāda summas - Ls 1926,44.

No /pers. E/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumus par tiesas pavēstu un paziņojumu piegādāšanu Ls 9,51.

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kā to nosaka Civillikuma 1587.pants un katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu atbilstoši Civillikuma 1590.pantam.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka prasītājs ir iesniedzis pierādījumus par saistības pastāvēšanu un parāda summas aprēķinu. Proti, ar 2005.gada 22.decembra aizdevuma līgumu Nr.115936999 par kredītkartes AMERICAN EXPRESS izmantošanu /pers. E/ apņēmusies veikt aizdevuma summas atmaksu atbilstoši līguma noteikumiem, un līguma 4.1.3.punkts nosaka, ka aizdevuma summas atmaksas termiņš viens gads no kredītlimita piešķiršanas dienas. Ja minētajā termiņā aizņēmējs nav pārkāpis līguma noteikumus, aizdevējam ir tiesības pagarināt aizdevuma atmaksas termiņu vēl uz vienu gadu, bet pēc tam turpināt pagarināt aizdevuma atmaksu uz katru nākamo gadu.

Saskaņā ar līguma 4.5.punktu par aizdevuma summas lietošanu atbildētāja ir apņēmusies maksāt prasītājam procentus.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka prasītājs ir izpildījis ar līgumu nodibināto saistību, t.i., ir izsniedzis atbildētājai kredītkarti AMERICAN EXPRESS BLUE, kura piesaistīta norēķinu kontam LV84PARX0000179700002 ar kredītlimitu Ls 2000. Atbildētāja ir izmantojusi aizdevuma summu, bet nav pildījusi ar līgumu nodibināto saistību, t.i. nav veikusi savlaicīgi aizdevuma summas atmaksu,

kā arī samaksu par bankas operācijām/pakalpojumiem un ir pieļāvusi kredītlimita pārtēriņu.

Ņemot vērā, ka atbildētāja nav pildījusi ar līgumu nodibināto saistību, tad atbilstoši līguma noteikumiem atbildētājai ir pienākums atbilstoši līguma 4.7.punktam maksāt prasītājam paaugstinātos kredīta procentus par aizdevuma izmantošanu un atbilstoši līguma 4.9.punktam maksāt līgumsodu.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka prasījuma summa ir aprēķināta līdz 2010.gada 31.jūlijam un sastāda Ls 2386,36, kas sastāv no neatmaksātās aizdevuma summas Ls 1926,44; neapmaksātiem procentiem Ls 118,17; līgumsoda Ls 158,38, kā arī valsts nodevas un tiesāšanās izdevumiem. Prasītājs ar prasības pieteikuma grozījumiem ir samazinājis nolīgto procentu apmēru, tādējādi ievērojot patērētāju tiesības.

Atbilstoši līguma 4.2.punkta noteikumiem prasītājam ir tiesības pēc savas iniciatīvas palielināt klientam piešķirto kredītlimitu. Atbildētāja nav izmantojusi savas tiesības atteikties no kredītlimita palielināšanas. Tā kā atbildētāja savas saistības nav pildījusi, 2008.gada oktobrī aizņēmējai atteikts kredītlimits.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka atbilstoši līguma noteikumiem prasītājs par laika posmu no 2008.gada 16.decembra līdz 2009.gada 30.jūnijam ir pamatoti aprēķinājis procentus par aizdevuma summas izmantošanu, paaugstinātos procentus par aizdevuma summas izmantošanu, t.i., procenti tiek aprēķināti tajā gadījumā, kad aizņēmējs savlaicīgi neiemaksā aizdevējam kredītlimita minimālās ikmēneša iemaksas un līgumsodu par kredītlimita patēriņu.

Tā kā atbilstoši līguma 4.10.1.punkta noteikumiem katra mēneša beigās prasītājs aprēķina atbildētāja neatmaksātās aizdevuma summas par attiecīgo norēķinu ciklu, aprēķina un noraksta no konta procentus par aizdevuma summas izmantošanu, paaugstinātos procentus (ja tādi jāmaksā) un līgumsoda procentus (ja tādi jāmaksā), tad prasības pieteikumā nolīgto procentu un līgumsoda prasījums ir par laika posmu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 30.jūnijam.

Pirmās instances tiesas ieskatā kavējuma procentu un līgumsoda apmērs izskatāmajā lietā ir taisnīgs attiecībā pret atbildētāju kā patērētāju un nepārkāpj viņas tiesības, jo pati atbildētāja ar savu rīcību, pārstājot veikt ikmēneša maksājumus un nepildot līguma nosacījumus, nav rīkojusies labā ticībā.

Ievērojot minēto, pirmās instances tiesas ieskatā prasība ir pamatota un apmierināma pilnā apmērā.

Bez tam atbilstoši Civilprocesa likuma 195.panta un Civillikuma 1765.panta nosacījumiem, pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% no pamatparāda summas - Ls 2945,34.

Par minēto spriedumu atbildētāja /pers. E/ iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

Apelatore norāda, ka pirmās instances tiesa atzīstot, ka kredītlimita paaugstināšana atbildētājas klusēšanas rezultātā ir atzīstama par tiesiski noslēgtu līgumu, nonākusi pretrunā ar Civillikuma 1430.pantu, kurš paredz, ka klusēšana nav atzīstama ne par piekrišanu, ne par noliegšanu. Apelatores ieskatā tiesa nav vērtējusi faktu, ka prasītāja rīcība neatbilst civiltiesībās vispārzināmām pamatnostādnēm, proti, ka pušu gribas izteikums ir tiesiska darījuma pamatelements. Ņemot vērā minēto, nav saprotams uz kāda pamata tiesa ir atzinusi, ka atbildētāja ir piekritusi kredītlimita palielināšanai kredītkartei American Express Blue, jo no minētā skaidri izriet, ka atbildētāja nav paudusi savu gribu kredītlimita piešķiršanai, tādēļ nav pamats no viņas to atprasīt. Apelatore norāda, ka pat neatceras, ka viņai būtu paziņots par limita palielinājumu līdz Ls 2000. Ņemot vērā minēto, nav šaubu, ka Ls 500 /pers. E/ ir piešķirts kā aizdevums, taču pārējā daļa ir atzīstama par dāvinātu, jo /pers. E/ nekad nav lūgusi piešķirt viņai papildus aizdevumu Ls 1500 apmērā. No iepriekš minētā izriet, ka atbildētājai nav pienākums atdot prasītājam Ls 1500.

Apelatore nepiekrīt arī pirmās instances konstatējumam, ka atbildētāja ir izmantojusi aizdevuma summu, bet nav pildījusi ar līgumu nodibināto saistību, jo minēto summu atbildētāja nav saņēmusi, bet prasītājs to bez viņas piekrišanas ir norakstījis pamatojoties uz aizdevuma līguma Nr. 026-05/86 punkta 6.7. noteikumiem. Norāda, ka tiesa nav ņēmusi vērā Patērētāju tiesību aizsardzības centra viedokli par to, ka AS ,,Reverta" darbībā jau agrāk tika konstatēti pārkāpumi attiecībā pret patērētājiem, proti, pakalpojuma sniedzēja rīcība, vienpusēji palielinot kredītlimitu un to pēc tam debetējot parāda segšanai, liedz patērētājam pilnībā brīvi realizēt savu izvēli un gribu, tādējādi aizskarot ar Patērētāju tiesību aizsardzības likumu aizsargātās patērētāju tiesības. Ņemot vērā, ka pakalpojuma sniedzējs nav ievērojis patērētāju izvēles brīvību un izteikto gribu, patērētājam nevar uzlikt par pienākumu pieņemt pakalpojumu un maksāt par to, ja pakalpojums sniegts, lai gan patērētājs nav izdarījis pasūtījumu. Šis viedoklis sakrīt ar jau iepriekš minēto, ka nav pamats atprasīt no atbildētājas saistību izpildi darījumam, kuram viņa nemaz nav piekritusi.

Apelatores ieskatā pirmās instances tiesa nepamatoti konkrētajā situācijā nav piemērojusi Finanšu nodrošinājuma likuma normas, proti, prasītājs nenoliedz, ka minētos naudas līdzekļus atbildētāja nav saņēmusi, bet prasītājs tos bez viņas piekrišanas ir norakstījis pamatojoties uz aizdevuma līguma Nr.026-05/86 punkta 6.7. noteikumiem. Tādejādi prasītājs faktiski uzskata, ka līguma 6.7.punkts piešķir prasītājam tiesības izmantot atbildētājas naudas līdzekļus, kas atrodas American Express Blue norēķinu kartē ar mērķi tos novirzīt no aizdevuma līguma Nr.026-05/86 izrietošo saistību izpildei. Apelatores ieskatā aizdevuma līguma Nr. 026-05/86 noteikumi, kas satur ne vien netaisnīgus līguma nosacījumus no patērētāju tiesību aizsardzības likumu viedokļa, bet arī nosacījumus, kas nosaka prasītājam tiesības bez atbildētājas piekrišanas rīkoties ar viņas naudas līdzekļiem, ir atzīstami par spēkā neesošiem un minēto naudas līdzekļu novirzīšana no aizdevuma līguma Nr.026-05/86 norādīto saistību izpildei ir pretlikumīga.

Apelatore papildus norāda, ka prasītājs viņai nav paziņojis, ka ar jau kredītā piešķirtiem līdzekļiem tiek dzēsts hipotekārais kredīts un tiks piemēroti paaugstināti procenti, kā arī atbildētājai nebija informācijas par to, ka kredītam tiek novirzīta daudz lielāka summa, nekā viņa prasītājam ir prasījusi kā kredītlimitu American Express Blue kartē, proti Ls 2000. Minēto faktu atbildētāja uzzinājusi tikai saņemot brīdinājuma vēstules par parāda esamību American Express Blue kartē. Apelatore uzskata, ka prasītāja rīcība kopumā ir vērtējama kā agresīva komercprakse, uzspiežot neprasītus kredītus, tos izmantojot pēc saviem ieskatiem un tādējādi faktiski ievērojami palielinot hipotekārā kredīta procenta likmi.

Prasītājs AS „Reverta" iesniegusi paskaidrojumus, norādot, ka apelācijas sūdzība nav pamatota.

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējas /pers. E/ pārstāve zvērināta advokāte /pers. F/ apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem, prasību neatzina.

Tiesas sēdē prasītāja AS „Reverta" pārstāve /pers. G/ apelācijas sūdzību neatzina, prasību uzturēja un sniedza paskaidrojumus, kas analogi lietā esošajiem rakstveida paskaidrojumiem.

Motīvu daļa

Civillietu tiesu kolēģija, noklausoties apelācijas sūdzības iesniedzējas /pers. E/ pārstāves zvērinātas advokātes /pers. F/ un prasītāja AS „Reverta" pārstāves /pers. G/ paskaidrojumus tiesas sēdē un izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnā apmērā.

Lietā nodibināts, ka 2005.gada 22.decembrī starp prasītāju AS "Reverta" un atbildētāju /pers. E/ tika noslēgts aizdevuma līgums Nr.115936999, saskaņā ar kuru atbildētājai piešķirts aizdevums ar kredītlimitu līdz Ls 500 (l.l. 9-12).

Atbilstoši līguma 4.12.punktam aizdevuma summas atmaksas termiņš ir viens gads no kredītlimita piešķiršanas dienas. Ja minētajā termiņā aizņēmējs nav pārkāpis līguma noteikumus, aizdevējam ir tiesības pagarināt aizdevuma atmaksas termiņu vēl uz vienu gadu, bet pēc tam turpināt pagarināt aizdevuma atmaksu uz katru nākamo vienu gadu.

Lietā nav strīda, ka atbilstoši līguma nosacījumiem prasītājs izsniedzis atbildētājai kredītkarti AMERICAN EXPRESS BLUE, kura piesaistīta norēķinu kontam LV84PARX0000179700002 ar kredītlimitu līdz Ls 500 (l.l. 29-31).

Atbilstoši AMERICAN EXPRESS kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumu 4.2.punktam klients piekrīt tam, ka banka ir tiesīga piedāvāt klientam kredītlimitu arī pēc savas iniciatīvas un pēc saviem ieskatiem, nosūtot par to klientam paziņojumu, kurā tiek norādīta kredītlimita piešķiršanas diena, kas nevar būt ātrāk kā pēc 14 dienām no paziņojuma nosūtīšanas dienas, atteikšanās no kredītlimita kārtība un cita ar to saistītā informācija. Ja Klients līdz paziņojumā norādītajam datumam nav atteicies no kredītlimita, banka uzskata, ka klients klusējot ir izteicis savu gribu saņemt kredītlimitu, tādēļ paziņojumā norādītajā dienā klientam tiek piešķirts kredītlimits. Klients piekrīt arī tam, ka banka ir tiesīga palielināt klientam piešķirto kredītlimitu analoģiski šajā punktā noteiktajai kredītlimita piešķiršanas kārtībai.

Atbilstoši minētajam līguma punktam prasītājs 2006.gadā atbildētājai piešķīris kredītlimitu Ls 2000 apmērā, ko apliecina bankas konta izraksts par 2007. un 2008.gadiem (l.l. 33-37).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 178.panta otro daļu pret rakstveida pierādījuma patiesīgumu nevar iebilst persona, kas to pati parakstījusi. Šī persona var apstrīdēt šo pierādījumu, ceļot atsevišķu prasību, ja paraksts dots vardarbības, draudu vai viltus ietekmē.

Lietā nodibināts, ka atbildētāja /pers. E/ noslēgto aizdevuma līgumu Nr.115936999 prasības kārtībā nav apstrīdējusi, tāpēc ir pamats uzskatīt, ka pušu starpā noslēgtais darījums ir tiesīgi noslēgts atbilstoši Civillikuma 1587.pantam, kas nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Ar lietā esošo parāda aprēķinu, kuru atbildētāja nav apstrīdējusi, un atbildētājas bankas konta izdrukām pierādīts, ka sākot no 2008.gada novembra atbildētāja nav pildījusi līguma noteikumus, t.i. nav veikusi kredītlimita minimālās ikmēneša iemaksas no iztērētā kredītlimita summas, savukārt 2009.gadā atbildētāja izmantojusi aizdevuma summu virs pieļautā kredītlimita un nav veikusi 100% iemaksas no kredītlimita pārtērētās summas atbilstoši cenrādim (l.l. 29-42, 96-100).

Atbilstoši līguma 7.4.punktam bankai ir tiesības pēc savas iniciatīvas izbeigt līgumu vienpusējā kārtā un slēgt kartes darbību bez iepriekšējas klienta brīdināšanas, ja klients nepilda savas saistības pret banku un neievēro līguma noteikumus.

Lietā nav strīda, ka prasītājs ir izmantojis sev pielīgtās tiesības un ar 2009.gada 30.jūniju lauzis līgumu.

Apelatore norāda, ka pirmās instances tiesa atzīstot, ka kredītlimita paaugstināšana atbildētājas klusēšanas rezultātā ir atzīstama par tiesiski noslēgtu līgumu, nonākusi pretrunā ar Civillikuma 1430.pantu, kurš paredz, ka klusēšana nav atzīstama ne par piekrišanu, ne par noliegšanu. Apelatores ieskatā tiesa nav vērtējusi faktu, ka prasītāja rīcība neatbilst civiltiesībās vispārzināmām pamatnostādnēm, proti, ka pušu gribas izteikums ir tiesiska darījuma pamatelements.

Civillikuma 1430.pants nosaka, ka klusēšana nav atzīstama ne par piekrišanu, ne par noliegšanu, izņemot gadījumu, kad likums tieši prasa pārtraukt klusēšanu, lai to neatzītu par klusēšanu.

Pantā ir runa par gadījumiem, kad likums tieši prasa pārtraukt klusēšanu, nav norādes par to, ka arī līgumā var būt regulēti klusēšanas izpausmju tulkojumi. Piemēram, līdzēji var vienoties, ka lieta skaitīsies nopirkta un pieņemta, ja pircējs 10 dienu laikā pēc tās saņemšanas nepaziņos pretējo. Šādas vienošanās nav pretrunā ar Civillikuma vispārējiem noteikumiem un tām ir juridisks spēks *(Civillikuma komentāri:Ceturtā daļa. Saistības tiesības. Autoru kolektīvs prof.K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Mans Īpašums, 1998, 39-40 lpp.).*

Lietā nav strīda, ka parakstot aizdevuma līgumu Nr.115936999 atbildētāja ar savu parakstu ir apliecinājusi, ka ar visiem noteikumiem,

kas izklāstīti šīs lapas otrā pusē un cenrādī, ir iepazinusies, piekrīt tiem pilnībā un apņemas tos ievērot. Līdz ar to Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka atbildētāja ir apņēmusies ievērot AMERICAN EXPRESS kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumus, tajā skaitā kartes lietošanas un apkalpošanas noteikumu 4.2.punktu, atbilstoši kuram bankai ir tiesības palielināt klientam piešķirto kredītlimitu, savukārt atbildētājai ir tiesības no tā atteikties par to paziņojot bankai. Ņemot vērā, ka atbildētāja parakstot līgumu piekritusi šādai kredītlimita piešķiršanas un atteikšanās no kredītlimita kārtībai, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka minētā pušu vienošanās nav pretrunā ar Civillikuma vispārējiem noteikumiem un Patērētāju tiesību aizsardzības lēmumam, un tai ir juridisks spēks.

Apelatore norāda, ka prasībā norādīto pamatparāda summu atbildētāja nav saņēmusi, bet prasītājs to bez viņas piekrišanas ir norakstījis hipotekārā kredīta dzēšanai pamatojoties uz aizdevuma līguma Nr.026-05/86 punkta 6.7. noteikumiem.

Lietā nodibināts, ka 2005.gada 17.novembrī starp prasītāju AS „Reverta" un atbildētāju /pers. E/ ticis noslēgts aizdevuma līgums Nr.026-05/86, saskaņā ar kuru atbildētājai izsniegts aizdevums Ls 39 000, ar atmaksas termiņu 2015.gada 16.novembris. Atbilstoši minētā līguma nosacījumiem aizņēmējs atmaksā aizdevuma summu un nolīgtos procentus pa daļām, veicot ikmēneša aizdevuma summas un procentu maksājumus (l.l. 54-56).

Saskaņā ar 2007.gada 23.janvārī starp pusēm noslēgto vienošanos Nr.1 pie aizdevuma līguma puses vienojas, ka papildus jau esošajam aizdevumam atbildētājai tiek piešķirts aizdevums Ls 30 600, līdz ar to kopējā aizdevuma summa sastāda Ls 69 600.

Atbilstoši aizdevuma līguma 6.7.punkta nosacījumiem, ja aizņēmējs nav nodrošinājis kontā pietiekamus naudas līdzekļus par aizdevuma lietošanu aprēķināto procentu un aizdevuma atmaksas maksājumu samaksai pilnā apmērā un noteiktajā termiņā aizdevējam ir tiesības (bet nav pienākuma) norakstīt no jebkura aizņēmēja konta AS „Parex banka" naudas līdzekļus, t.sk., nepieciešamības gadījumā konvertējot citās valūtās esošos naudas līdzekļus pēc attiecīgās dienas AS „Parex banka" noteiktā valūtas kursa, kas pietiek katra atsevišķa turpmāk norādītā maksājuma samaksai pilnā vai daļējā apmērā.

Lietā nav strīda, ka atbildētājas nepienācīgas savu saistību izpildes rezultātā prasītājs ir izmantojis aizdevuma līgumā pielīgtās tiesības un norakstījis no AMERICAN EXPRESS BLUE kredītkartes konta LV84PARX0000179700002 atbildētājai pieejamos kredīta līdzekļus aizdevuma līgumā paredzēto maksājumu dzēšanai Ls 1926,44 apmērā, no kuriem Ls 35,15 izmantoti preču pirkumiem, savukārt Ls 1891,29 aizdevuma līgumā Nr.026-05/86 paredzēto maksājumu dzēšanai.

Civillietu tiesu kolēģija ņem vērā apstākli, ka atbildētāja nav cēlusi iebildumus par to, ka aizdevuma līguma Nr.026-05/86 prasījums ir samazināts par šo summu.

Bez tam Civillietu tiesu kolēģija par nepamatotu atzīst apelācijā norādīto, ka prasītājs atbildētājai nav paziņojis, ka ar kredītā piešķirtiem līdzekļiem tiek dzēsts hipotekārais kredīts un tiks piemēroti paaugstināti procenti, kā arī atbildētājai nebija informācijas par to, ka kredītam tiek novirzīta daudz lielāka summa, nekā viņa prasītājam ir prasījusi kā kredītlimitu American Express Blue kartē, proti Ls 2000. Ne 2005.gada 22.decembra aizdevuma līguma Nr.115936999, ne 2005.gada 17.novembra aizdevuma līguma Nr. 026-05/86 nosacījumi prasītājam šādu pienākumu neuzliek.

Ievērojot visu augstākminēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājam piedzenams pamatparāds Ls 1926,44 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.panta pirmo daļu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Saskaņā ar līguma 4.5.punktu par aizdevuma summas lietošanu atbildētāja ir apņēmusies maksāt prasītājam procentus, t.i. kredīta procentus, kuri tiek aprēķināti par katru dienu no izmantotās un neatmaksātās kredītlimita summas līdz dienai, kad tiek atmaksāta izmantotā kredītlimita summa.

Savukārt atbilstoši līguma 4.6. un 4.7.punktam, ja atbildētāja nav veikusi kontā minimālo iemaksu summu, prasītājam ir tiesības pieprasīt paaugstinātus procentus, kuri tiek aprēķināti par katru dienu, ņemot vērā visas iemaksas kontā.

Tādejādi atzīstams, ka starp pusēm panākta līgumiska vienošanās par procentu samaksu par aizdevuma lietošanu.

No lietā esošā parāda aprēķina redzams, ka procenti par aizdevuma lietošanu un paaugstinātie procenti aprēķināti no sākotnējās aizdevuma pamatsummas, t.i. no Ls 500,-.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka atbildētājai jāmaksā prasītājam arī līgumiskie ikmēneša procenti par aizdevuma lietošanu un paaugstinātie procenti, kas par laika periodu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 30.jūnijam sastāda Ls 118,17, t.i. Ls 55,31 procenti par aizdevuma lietošanu un Ls 62,84 paaugstinātie procenti.

Savukārt, saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību, tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu.

Saskaņā ar aizdevuma līguma 4.9.punktu puses vienojās, ka, ja klienta kontā izveidojas kredītlimita pārtēriņš, tajā skaitā arī gadījumā, ja tas izveidojies bankai pienākošos līgumā noteikto maksājumu ieturēšanas rezultātā, banka aprēķina līgumsoda procentus.

Ņemot vērā, ka atbildētāja nav pildījusi savas saistības pret banku, kā arī pārtērējusi piešķirto kredītlimitu, kā rezultātā prasītājs lauzis aizdevuma līgumu, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1716., 1717.pantiem atbildētājai jāmaksā prasītājam arī aprēķinā norādītais līgumsods, kas par laika periodu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 30.jūnijam sastāda Ls 158,38.

Bez tam atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos

procentus 6% gadā no galvenā parāda, t.i. no Ls 1926,44.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā pareizi un atbilstoši pierādījumiem lietā ir konstatēti faktiskie apstākļi un tiem dots pareizs juridiskais novērtējums, savukārt apelācijas sūdzībā minētie argumenti nav guvuši apstiprinājumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu tiesa atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi Ls 183,37, kas sastāv no samaksātās valsts nodevas par prasības pieteikumu Ls 180,07 un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem Ls 3,30 apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā sastāda Ls 17,17, no kuriem Ls 3,30 piedzenami par labu prasītājam, bet atlikušajā apmērā Ls 13,87 piedzenami no atbildētājas par labu Tiesu administrācijai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432., 433.pantiem, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda :

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. E/ pers.kods /Pers. kods/ par labu AS „Reverta" reģ.Nr.40003074590 pamatparādu Ls 1926,44, procentus par aizdevuma izmantošanu par laika periodu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 30.jūnijam Ls 118,17, līgumsodu par laika periodu no 2009.gada 1.janvāra līdz 2009.gada 30.jūnijam Ls 158,38 un tiesāšanās izdevumus Ls 183,37, t.i. kopā Ls 2386,36 (divus tūkstošus trīsi simti astoņdesmit sešus latus 36 santīmus).

Noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda summas, t.i. no Ls 1926,44.

Piedzīt no /pers. E/ pers.kods /Pers. kods/ par labu Tiesu administrācijai ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 13,87 (trīspadsmit latus 87 santīmus).

Noteikt, ka spriedums izpildāms labprātīgi 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, pierādījumus par sprieduma labprātīgu izpildi izsniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns tiesas spriedums sastādīts 2013.gada 6.novembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja (paraksts) I.Bērziņa

Tiesneši (paraksts) L.Volberga

(paraksts) L.Gavare